



Outdoor Education

visietekst

Vandaag de dag hebben kinderen niet zoveel kans meer om in alle vrijheid te spelen en regelmatig contact te hebben met de natuur. Hun fysieke grenzen zijn gekrompen.

Volgens Tovey (2011) is de vrije bewegingsruimte van kinderen (zonder een ouderlijk oogje in het zeil) de laatste 30 jaar tot 1/9^{de} gekrompen.

Kindertijd en regelmatig spelen in openlucht zijn niet langer synoniem. Ook de tijd waarin kinderen kunnen spelen, is met minstens 25% verminderd. Dat kinderspel wordt door sommige volwassenen als 'kinderlijk' en nutteloos ervaren. Deze zien buitenspel alleen als een middel om overtollige energie kwijt te raken. De meeste schoolterreinen voor massa's kinderen zijn dan ook niet groen, maar grijs en lijken voor het overgrote deel van de schooldag op een leeg parkeerterrein. (Szczepanski, 2012)

Gelukkig is er kentering merkbaar! Scandinavisch onderzoek toont aan dat buitenervaringen een meerwaarde betekenen voor de totale ontwikkeling van kinderen. Steeds meer scholen creëren groene plekjes met natuurelementen en vegetatie op hun schoolterrein.

Ook wij doen hieraan mee. Onze tuin biedt talrijke kansen voor onze kinderen.

Laat ons eerlijk zijn... je kunt pas echt iets aan de ontwikkeling van kinderen veranderen als je dit op geregelde basis aanpakt. Outdoor education (vrij vertaald in **openluchtonderwijs**) reikt een stuk verder dan occasionele uitstapjes in de buurt. Het is veel meer **het uitbreiden van het klaslokaal naar de ruimere omgeving van de school...** en niet enkel als het weer dit toelaat.



Openluchtonderwijs wordt dan ook gezien als het samengaan van actieve buitenactiviteiten, omgevingsonderwijs (waarin geleerd wordt over de omgeving en de rol van de mens binnen die omgeving) en persoonlijke ontwikkeling.

Waarom kiezen we als school voor outdoor education?

Omwille van de positieve impact van openluchtonderwijs op de concentratie en het leervermogen van de kinderen. Dit kan perfect gemeten worden. Zo blijven jonge kinderen die toegang hebben tot een groene en gevarieerde buitenomgeving niet alleen gezonder te zijn maar ook meer variatie te leggen in de spellen die ze spelen. Ze kunnen zich beter concentreren dan kinderen die opgroeien in kunstmatige en minder stimulerende buitenomgevingen.



concentratie & leervermogen

Bij persoonlijke ontwikkeling worden buitenactiviteiten gebruikt als een manier om kwaliteiten zoals eigenwaarde en zelfbewustzijn met betrekking tot het persoonlijke leven van anderen te bevorderen.

welzijn

Dit wordt bereikt wanneer kinderen zich goed voelen, in het bijzonder wanneer ze erin slagen om nieuwe zaken te leren of wanneer ze fysieke (bijv. over een gracht springen) en psychologische obstakels overwinnen (bijv. iets doen wat je voor jezelf onmogelijk achtte). Buitenactiviteiten zijn daarvoor ideaal.

De natuur vermindert trouwens de impact van levensstress op kinderen en helpt hen om te gaan met mislukkingen.



Sociale ontwikkeling heeft echter ook te maken met interpersoonlijke vaardigheden.

Natuuromgevingen stimuleren de sociale interactie tussen de kinderen. Kinderen die in de natuur

spelen, hebben vaker een positief gevoel bij elkaar. Door te spelen in een gediversifieerde natuuumgeving vermindert pestgedrag of verdwijnt dat helemaal. Daarom wordt in openluchtonderwijs dikwijls gekozen voor groepstaken waarbij individuen moeten samenwerken.



Door de manier waarop we de maatschappij hebben opgebouwd, hebben we de natuurlijke behoefte van de mens aan beweging weggewerkt en dat is vermoedelijk een van de vele redenen waarom het ziektecijfer in onze huidige maatschappij zo hoog ligt. Kinderen hebben tegenwoordig

gezondheid

onvoldoende lichaamsbeweging en gaan meer wegen. Aangezien alle leerlingen een groot deel van de dag doorbrengen op de schoolbanken, speelt de manier waarop de school de lessen regelt een belangrijke rol bij de ontwikkeling van hun gezondheid. (Szczepanski, 2012)

Duurzame ontwikkeling

Duurzame ontwikkeling is "ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen."

Het komt er dus op neer dat we toch maar beter opletten met de manier waarop we omgaan met onze aarde en haar reserves. Anders is de kans groot dat toekomstige generaties daar de rekening voor betalen (bijv. klimaat, biodiversiteit, vervuiling, watertekort...)



Duurzame ontwikkeling speelt langzamerhand een rol in onze maatschappij. Dit vraagt om een verandering in ons denken en handelen. Het onderwijs speelt daarbij een cruciale rol.

Outdoor education kan hierbij een belangrijke bijdrage leveren, omdat het kinderen dichterbij hun natuurlijke leefomgeving brengt en daarmee de waarde van een vitale natuurlijke leefomgeving duidelijk maakt. Bij dit soort onderwijs komt men in direct contact met de omliggende omgeving, wat ons in staat stelt om te zien op welke manier we verbonden zijn met de natuur. En als we ons daarvan bewust zijn, dan zullen we ook sneller beseffen dat als we onherstelbare schade aan onze aarde aanbrengen dat ook gevolgen zal hebben voor onze eigen gezondheid en ons welzijn en die van de volgende generaties.

"We moeten kinderen weer in contact zien te brengen met de natuur. Dit is noodzakelijk, niet alleen omdat we de natuur als mooi ervaren of het belang inzien van natuurbehoud, maar evenzeer omdat we er voor wat betreft onze geestelijke en lichamelijke gezondheid van afhankelijk zijn."



Bovendien staat het welzijn van de aarde zelf op het spel. De wijze waarop kinderen omgaan met de natuur en de manier waarop zij op hun beurt hun kinderen weer zullen opvoeden, is bepalend voor hoe onze steden, onze huizen en ons dagelijks leven er zullen uitzien."

Ook in het nieuwe leerplan ZILL kunnen we dit terugvinden.

Engagement voor duurzaam samenleven

Ik denk na over en werk aan een leefbare wereld, nu en in de toekomst, voor mezelf en anderen hier en elders op de planeet.

Initiatief en verantwoordelijkheid worden in dit ontwikkelthema krachtig aangesproken. Het engagement voor duurzame ontwikkeling beperkt zich niet tot 'nu' en 'hier'. Wij nodigen de leerlingen uit om na te denken over en te werken aan een leefbare wereld, voor nu én voor de toekomst, voor hier en elders. We moedigen hen aan om duurzaamheid te bekijken vanuit de christelijke inspiratie van de school met aandacht voor drie elkaar beïnvloedende pijlers: 'mens' (met een bijzondere aandacht voor de zwakkere), 'de planeet' en 'de welvaart'. Die kijk moet helpen om zich te ontwikkelen tot handelingsbekwame burgers die zorgzaam omgaan met de schepping.

MooiMakers – Operatie PROPER

Sinds het schooljaar 2019-2020 neemt onze school deel aan het project "operatie proper". *Operatie Proper is een beloningssysteem voor scholen, groepen en verenigingen met als doel om een duwtje in de rug te geven en zwerfvuil duurzaam aan te pakken. Hoe? Door samen een actieplan op te stellen, ondersteuning te bieden (denk aan opruimmateriaal, educatieve pakketten) én iedereen te bedanken voor de volgehouden inspanningen met een mooie financiële beloning!*

Dit is een project waar we met de ganse school, van jong tot oud actief aan deelnemen. We maken onze kinderen bewust dat we zelf actie moeten ondernemen.

Uiteraard maakt deze actie ook deel uit van outdoor education.



OVERTUIGD? Argumenten in overvloed.



Intussen is heel wat onderzoek gevoerd naar de invloed die outdoor education op de ontwikkeling van kinderen zou hebben. Het welbevinden van kinderen zou positief beïnvloed worden. Dat is niet eens zo verwonderlijk.

"Wat wij als leuke ervaringen uit onze kindertijd nog weten (en genietend navertellen), zijn trouwens vaak de momenten waarbij we buiten zaten, om kampen te bouwen, parfum te maken, dieren te verzorgen... Dit is pas "Enjoy Learning".

Outdoor education zou ook de concentratie en het leervermogen van kinderen sterk doen toenemen. Dat outdoor education ook een antwoord zou kunnen zijn op een aantal fysieke gezondheidskwaaltjes van onze tijd, zoals het voorkomen van luchtweginfecties en het terugdringen van zwaarlijvigheid bij kinderen, ligt zelfs voor de hand. Outdoor education zou

bovendien de band van kinderen met de natuur in die mate kunnen aanhalen, dat ze ook op latere leeftijd op een respectvolle en vooral duurzame manier met onze planeet en haar bewoners zouden omgaan. Het zijn allemaal argumenten die ons zouden moeten overtuigen om met kinderen naar buiten te trekken, om op zoek te gaan naar mogelijkheden om eindtermen en ontwikkelingsdoelen ook in de buitenlucht na te streven.



—VERSIE SEPTEMBER 2020—